

EL TREBALL DEL PROCÉS D'ESCRITURA I LES SEUES DIFICULTATS MITJANÇANT L'APRENTATGE COOPERATIU: UNA REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA

Esther Monzó i Santamaria

Treball Final de Màster

Màster Universitari en Dificultats d'Aprenentatge i Trastorns del llenguatge

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. MARC TEÒRIC
3. OBJECTIUS
4. MÈTODE
5. RESULTATS
6. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS
7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. INTRODUCCIÓ

**Esriptura + òptim procés
d'ensenyament-aprenentatge.**

Vessants lingüístics són les bases dels
futurs aprenentatges: curriculars,
pedagògics i personals (Cassany, 1999)

Procés d'escriptura:
-Fonament de l'ensenyament.
-Dificultats: internes i externes.
- Metodologies → Aprenentatge
cooperatiu.
(Carlino i Santana, 1999).

2. MARC TEÒRIC

« procés mental i cultural que implica la transformació de la nostra ment »
(Badia et al., 2012. p. 122)

Objecte sociocultural, un sistema de representació gràfica que serveix per a resoldre els problemes plantejats per la societat (Carlino i Santana, 1999).

Repercussió i funcionalitat.

Aprendre a escriure transforma la ment de la persona.

Manifestació lingüística humana basada en un procés reflexiu (Cassany, 1999).

« Dir el coneixement » Escriptors immadurs.

« Transformar el coneixement » Escriptors reflexius o madurs. (Castelló, 2007).

Procés cognitiu que implica tres processos:
planificació, textualització i revisió.

Relació constant i intercanvi bidireccional durant
l'activitat d'escriptura.

(Camps, 1994; Manresa, 2011 i Badia et al.,
2012).

« la producció final s'avalua en funció del treball
realitzat atenent a les capacitats observades en la
producció inicial i a les dimensions seleccionades
per treballar » (Dolz, Gagnon i Ribera, 2013).

DIFICULTATS DE L'APRENTATGE DE L'ESCRITURA (Tolchinsky, 2013)

Processos: planificació, textualització i revisió → text desorganitzat, falta de cohesió i coherència.
Manca de consciència fonològica → errades ortogràfiques.

Aspectes notacionals → traçar lletres i formar paraules.
Confusió entre el llenguatge oral i escrit → incapacitat d'emprar-los sota les seues característiques.

Zona de Desenvolupament Proper, Vygotsky (Ruso, 2001).
Suports individualitzats.

Motivació, actitud i el repte que provoqe la tasca d'escriure.

Metodologia i les estratègies emprades per la figura docent.
Cessió gradual de l'autonomia.

Interpretació dels errors com un aspecte natural que forma part del procés educatiu.

APRENTATGE COOPERATIU

Perspectiva constructivista de l'aprenentatge.

Utilització didàctica de grups reduïts en els quals l'alumnat treballa conjuntament amb la finalitat de maximitzar l'aprenentatge individual i dels altres.

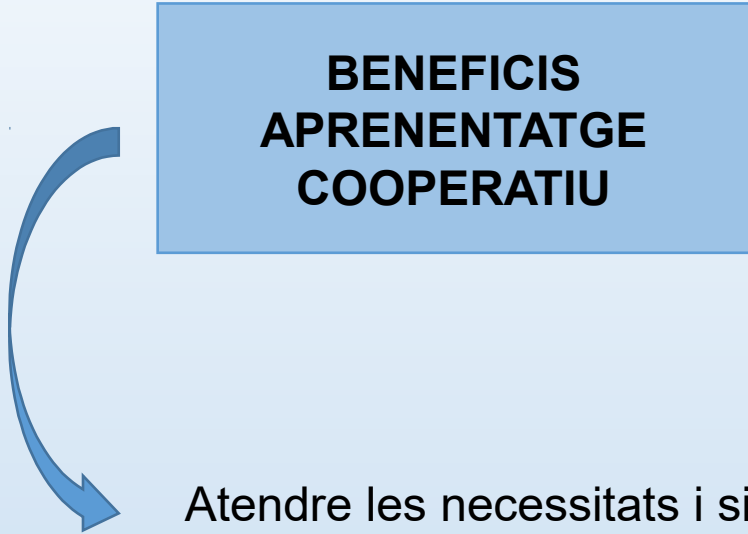
Participació activa i directa per a promoure coneixements integrats, duradors i significatius.
Figura docent: guia i impulsor dels aprenentatges.
(García, Traver i Candela, 2001).

ELEMENTS: GRUPS COOPERATIU

1. Interdependència positiva.
2. Responsabilitat individual i grupal.
3. Interacció estimuladora.
4. Pràctiques interpersonals i grupals.
5. Avaluació grupal.

(Johnson, Johnson i Holubec, 1999)

Assignació de rols: responsable o coordinador, ajudant del responsable o coordinador, portaveu, secretari i responsable del material (Puijolàs, 2009).



**BENEFICIS
APRENTATGE
COOPERATIU**

Resolució de conflictes cognitius i socials que sorgeixen en la interacció.

Realització de majors esforços per a aconseguir l'execució de la tasca.

Increment del rendiment, la motivació intrínseca, l'autoestima, la retenció de continguts, les relacions positives, el raonament i el pensament crític (Slavin i Johson, 1999).

Atendre les necessitats i singularitats educatives.

Potenciar la reflexió metalingüística.

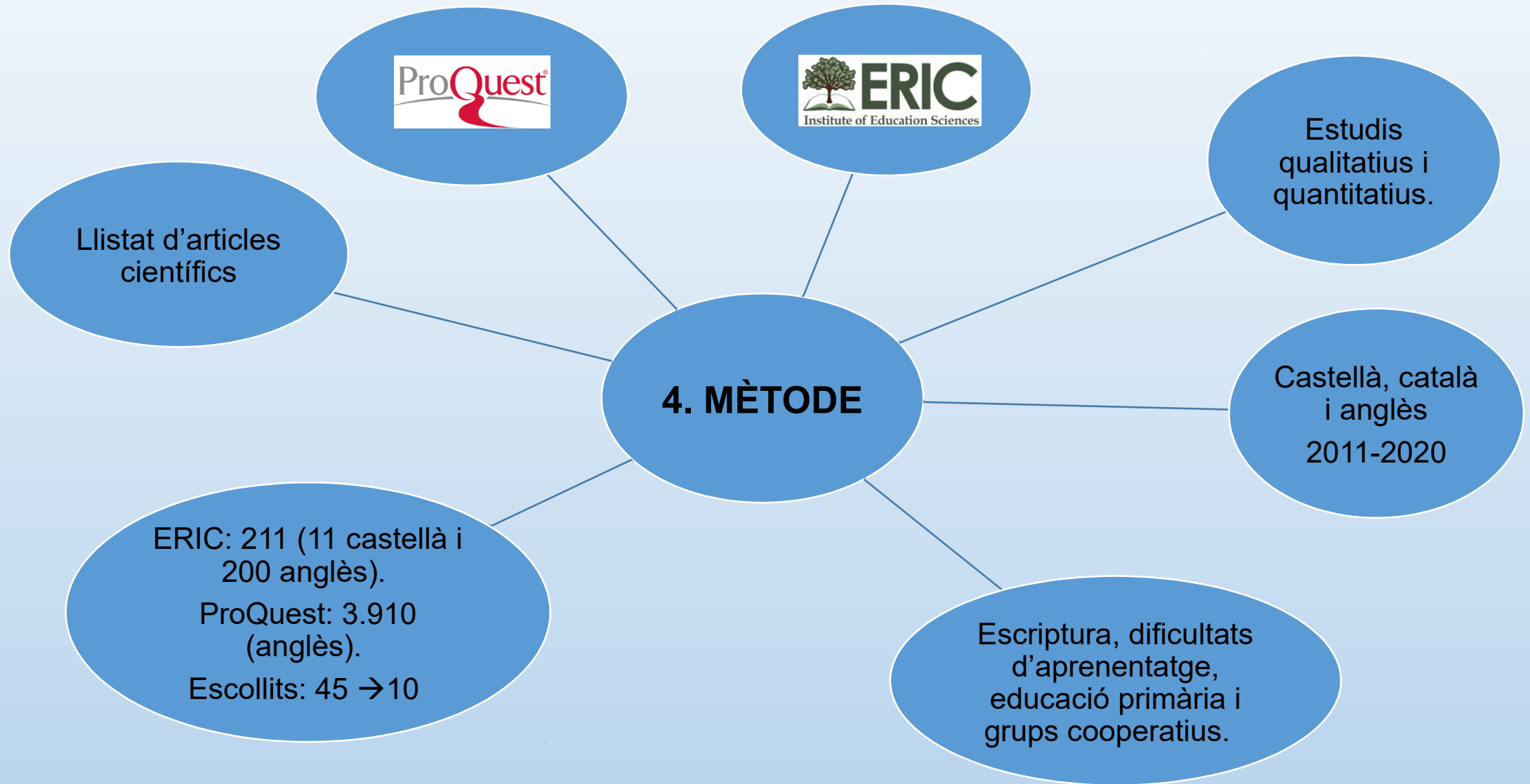
Impulsar la vertadera participació i el creixement acadèmic i personal.

Pal·liar les dificultats del procés d'escriptura.

Aconseguir el desenvolupament lingüístic.

3. OBJECTIUS

- Detallar el procés d'escriptura i les seues dificultats.
- Desenvolupar com els grups cooperatius contribueixen positivament a les pràctiques lingüístiques.



5. RESULTATS

Taula 1. Estudis seleccionats

Nombre	Autor i any	País	Font
1	Farooq i Asim (2018)	Pakistan	ProQuest
2	Ghaith (2018)	Líban	ProQuest
3	Gündogmus (2018)	Turquia	ERIC
4	Lehraus i Marcoux (2018)	Suïssa	ProQuest
5	Mariscal i Núñez (2015)	Espanya	ERIC
6	Sheykali, Afasha i Rezaian (2014)	Iran	ProQuest
7	Talib i Cheung (2017)	Singapur	ProQuest
8	Vega-Vaca i Hederich-Martnez (2015)	Colòmbia	ProQuest
9	Vujanovic i Llic-Stosovic (2018)	Sèrbia	ERIC
10	Yate González et al. (2013)	Colòmbia	ProQuest

Nota: elaboració pròpia. La taula presenta els diversos articles escollits. Aquests es troben enumerats i diferenciats pel que fa a l'autor, l'any i la font.

Aprentatge cooperatiu

Distinció: aprenentatge cooperatiu i
col·laboratiu

Contingut

ZDP, noció *vygotskiana*

6. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

Relació fonaments teòrics:

- Procés d'escriptura des d'edats primerenques.
 - El concepte d'escriptura s'ha aprofundit.
- Tres processos: planificació, textualització i revisió (lligats a la metacognició).
 - Ampliació de les dificultats d'escriptura.
- Solucions per a eliminar les dificultats d'escriptura.
 - ZDP, bastimentada de Bruner.
- Èxit educatiu i rendiment: aprenentatge cooperatiu.

- Societat i educació en canvi continu.
- Unir estrament els vessants del treball.

FUTURES LÍNIES D'INVESTIGACIÓ:

- Detecció precoç i reeducació.
- Ampliar la quantitat d'articles.
- Estudi fonamentat en la formació docent referent a l'aprenentatge cooperatiu.
- Augmentar les investigacions en realitat educatives semblants.

LIMITACIONS DE L'ESTUDI:

- Generalització dels resultats pel nombre de la mostra.
- Temps de la investigació.

- Interés futures investigacions.
- Punt de partida de recerques futures.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Badia, A. (coord.), Cano, M., Fernández, C., Feliu, M., Fuentes, C., Gómez, M., et al. (2012). Dificultats d'aprenentatge dels continguts curriculars. (1a ed.). Barcelona: UOC/FUOC.

Barkley, E.F., Cross, K.P. i Major, C.H. (2007). Argumentos a favor del aprendizaje colaborativo. *Técnicas de aprendizaje colaborativo: Manual para el profesorado universitario* (pp.17-31). Madrid: Morata.

Camps, A. (1994). *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Graó.

Carlino, P. i Santana, D. (1999). *Leer y escribir con sentido. Una experiència constructivista en educación infantil y primaria*. Madrid: Visor.

Cassany, D. (1994). *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó.

Castelló, M. (2007). El proceso de composición de textos académicos. A M. Castelló et al. (Eds.). *Escribir y comunicarse en contextos científicos y académicos: conocimientos y estrategias*. España: Graó, p. 47-82.

Castelo, H. R. (1994). *Cómo escribir bien*. Corporación Editora Nacional.

Castelo, H. R. (1994). *Cómo escribir bien*. Corporación Editora Nacional.

Dolz, J., Gagnon, R., i Ribera, P. (2013). *Producció escrita i dificultats d'aprenentatge*. Graó.

Farooq, M. S., i Asim, I. (2018). Nurturing Inclusive Education through Cooperative Learning as Pedagogical Approach at Primary School Level. *Pakistan Journal of Education*, 35(3).

Ferreiro, F. i Cónipz Palacio, M. (1982). Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y escritura. México. Siglo XXI. Recuperat de: <https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=Fk36LAU4wwuC&oi=fnd&pg=PA11&dq=+escritura&ots=xZZJAFfWrJ&sig=7aoXVwQ6YJWtlfEaahHqYA8N2pE#v=onepage&q=escritura&f=false>

García, R., Traver, J. A., i Candela, I. (2001). Aprendizaje cooperativo. *Fundamentos, características y técnicas*. Madrid: CCS. Recuperat de: <https://edicionescalasancias.org/wp-content/uploads/2019/10/Cuaderno-11.pdf>

Ghaith, G. M. (2018). Teacher perceptions of the challenges of implementing concrete and conceptual cooperative learning. *Issues in Educational Research*, 28(2), 385.

Gündogmus, H. D. (2018). The Difficulties Experienced by Teachers in the Process of Primary Reading and Writing Instruction and Their Solution Offers for Eliminating These Difficulties. *Universal Journal of Educational Research*, 6(2), 333-339.

Izquierdo-Magaldi, B.(2014). Descubrint l'escriptura infantil al segon curs de grau de Magisteri. Una experiència a la Universitat de Cantàbria. *Articles: Revista de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, (64), 73-81.

Johnson, D. W., Johnson, R. T., i Holubec, E. J. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires, Argentina: Paidós.

Lehraus, K., i Marcoux, G. (2018). Co-regulation processes within interactive dynamics: insights from second graders' writing. *Problems of Education in the 21st Century*, 76(4).

Llera, J. B. (2003). Estrategias de aprendizaje. *Revista de educación*, 332, 55-73. Recuperat de: <http://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:0bc115bf-2ee5-4894-91f5-7e32e07059d4/re3320411443-pdf.pdf>

Manresa, A.S. (2011). On rauen les dificultats per aprendre a llegir i a escriure? *Articles: Revista de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, (55), 53-61.

Mariscal, M., i Núñez, J. A. L. (2015). Significant Difficulties in Learning to Read and Write in Primary Education: A Set of Tasks to Deal with These Difficulties by Means of a Didactic Approach. *European Journal of Educational Sciences*, 2(1), 17-32.

Pujolàs Maset, P. (2009). Aprendizaje cooperativo y educación inclusiva: una forma de aprender juntos alumnos diferentes. Ponencia presentada en las VI Jornadas de Cooperación Educativa con Iberoamérica sobre Educación Especial e Inclusión Educativa. Antigua (Guatemala), de octubre. Recuperat de: <https://www.mecd.gob.es/dms-static/f4d240d3-55ad-474f-abd7-dca54643c925/2009ponencia-jornadas-antiguas-pere-pdf.pdf>

Ribera, P. (1999). Leer y escribir: un enfoque comunicativo y constructivista. *Cuadernos de educación*, 1.

Ruso, R. C. (2001). El concepto de zona de desarrollo próximo: una interpretación. *Revista cubana de Psicología*, 18(1), 72-76. Recuperat de: <http://pepsic.bvsalud.org/pdf/rcp/v18n1/09.pdf>

Sheykhali, V., Afsha, J. M., i Rezaian, F. (2014). A comparative study effects of cooperative and traditional teaching methods on learning english sixth grade students in Abadeh Tashk. *International Journal of Education and Management Studies*, 4(4), 308.

Slavin, R. E., i Johnson, R. T. (1999). *Aprendizaje cooperativo: teoría, investigación y práctica*. Buenos Aires: Aique. Recuperat de: <https://go.aws/2YpyAcR>

Talib, T., i Cheung, Y. L. (2017). Collaborative writing in classroom instruction: A synthesis of recent research. *The English Teacher*, (2), 15.

Tolchinsky, L. (2013). L'aprenentatge de l'escriptura i les seves dificultats. En L.A. Barrachina (Coord.). *Trastorns d'aprenentatge de l'escriptura i de les matemàtiques*. Barcelona. Editorial: UOC.

Vega-Vaca, M., i Hederich-Martnez, C. (2015). The impact of a cooperative learning program on the academic achievement in mathematics and language in fourth grade students and its relation to cognitive style. *Journal of New Approaches in Educational Research (NAER Journal)*, 4(2), 84-90.

Vilaseca, R., Nadal, E., i Maura, A. M. (2010). Ensenyar ortografia i aprendre' n: una experiència de treball cooperatiu amb alumnes de primària. *Articles: Revista de didàctica de la llengua i de la literatura*, (50), 100-113.

Vujanovic, M., i Ilic-Stosovic, D. (2018). Determinants of elementary student's writing tool manipulation skills. *Research in Pedagogy*, 8(2), 214.

Yate González, Y. Y., Saenz, L. F., Bermeo, J. A., i Castañeda Chaves, A. F. (2013). The role of collaborative work in the development of elementary students' writing skills. *Profile Issues in TeachersProfessional Development*, 15(1), 11-25.